

คู่มือ การป้องกันและระงับอัคคีภัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

| แนวทางทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ตาม พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 และกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัยฯ เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555 ได้กำหนดให้นายจ้างจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยประกอบด้วย 6 แผน 3 ระยะ ดังนี้

ก่อนเกิดเหตุฉุกเฉิน

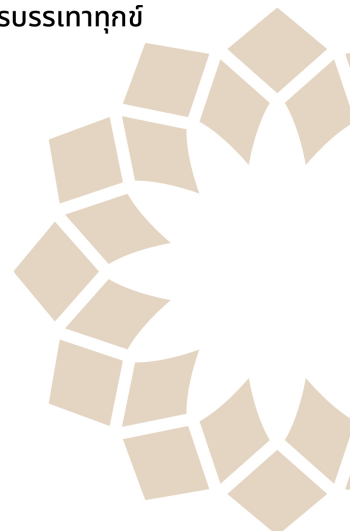
แผนการอบรม
แผนการรณรงค์ป้องกัน
แผนการตรวจตรา

ขณะเกิดเหตุฉุกเฉิน

แผนการดับเพลิง
แผนการอพยพหนีไฟ

หลังเกิดเหตุฉุกเฉิน

แผนการบรรเทาทุกข์

แผนที่ 1 แผนการตรวจตรา

วางแผนและดำเนินการสำรวจความเสี่ยง และตรวจตราพื้นที่ เพื่อป้องกันและเผื่อระวังไม่ให้เกิดอัคคีภัยในหน่วยงาน โดย มีองค์ประกอบของการตรวจตราดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของการตรวจตรา

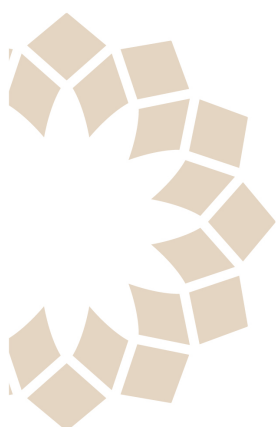
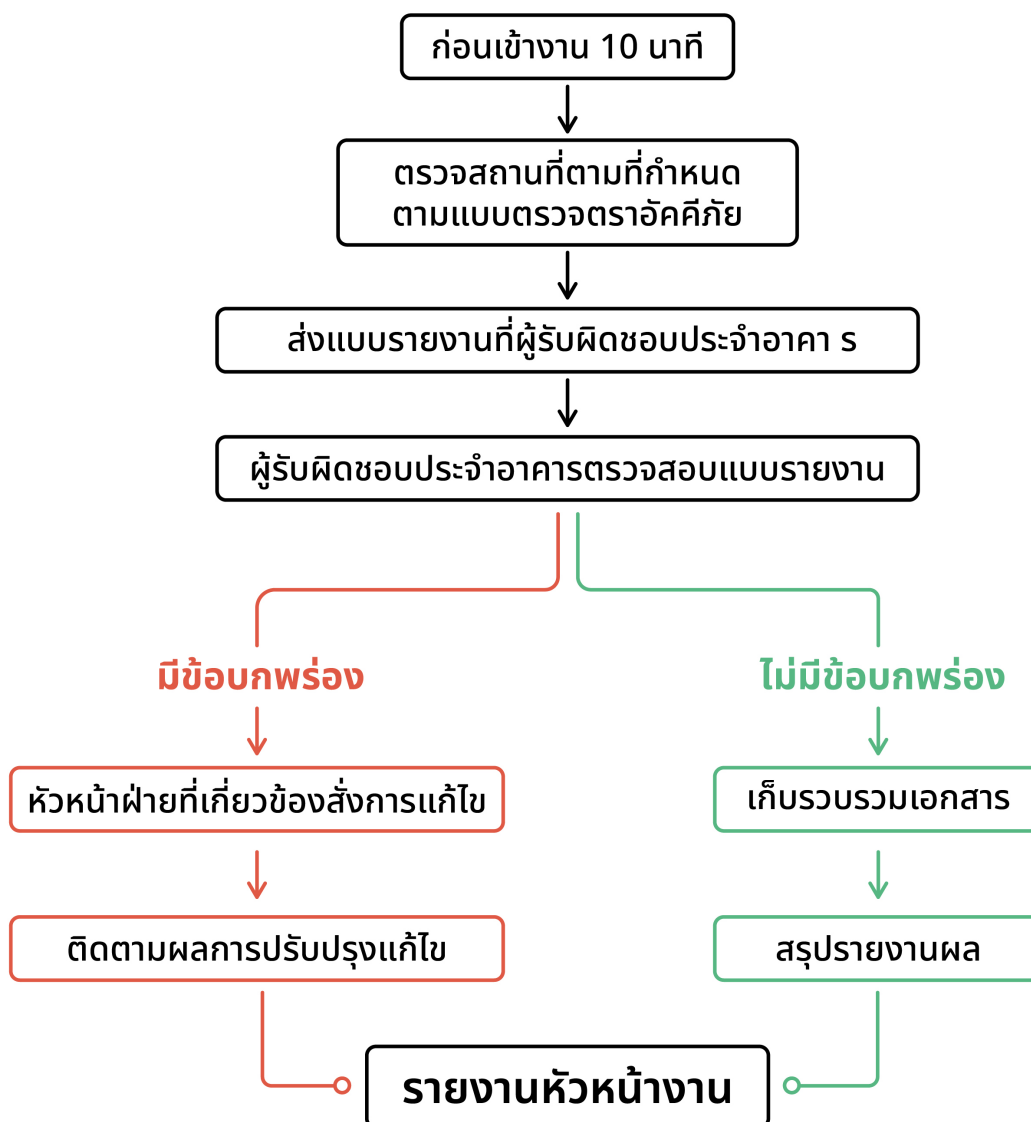
- ✓ จุดที่เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้
- ✓ การใช้และการเก็บวัตถุไวไฟ
- ✓ ของเสียติดไฟง่าย
- ✓ เชื้อเพลิง
- ✓ แหล่งความร้อนต่าง ๆ
- ✓ อุปกรณ์ดับเพลิง
- ✓ ประตูหนีไฟ / เส้นทางหนีไฟ
- ✓ ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้
- ✓ จุดรวมพล

การตรวจตรา ควรมีการกำหนดบุคคล พื้นที่ที่รับผิดชอบหัวข้อและจุดที่ต้องตรวจ ระยะเวลา ความถี่ ผู้ตรวจสอบรายงาน การส่งรายงานผลการแจ้งขอพบพร้อม ในการตรวจตราที่ชัดเจน

แผนตรวจตรา

แผนผังขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

วิธีการตรวจสอบ ถังดับเพลิง

- 1 สภาพของตัวถัง
- 2 สายฉีด
- 3 คันบีบ
- 4 สลักนิรภัย
- 5 เกจวัดความดัน
- 6 ป้ายแสดงวิธีการดับเพลิง
- 7 ป้ายสัญลักษณ์ถังดับเพลิง
- 8 การติดตั้ง
- 9 คว่ำถังดับเพลิงในกรณีที่เป็นถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง
- 10 ชั่งน้ำหนักถังดับเพลิงในกรณีที่เป็นถังดับเพลิงชนิด CO₂

แผนที่ 2 แผนการอบรม

วางแผนและดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการป้องกันและการจัดการเหตุการณ์ไฟไหม้ในหน่วยงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ไฟไหม้อย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยพนักงานอย่างน้อย 40 % ของทุกหน่วยงาน ต้องผ่านการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

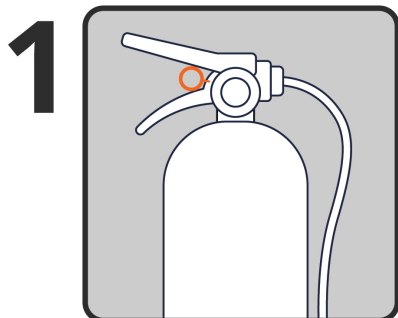
หัวข้อการอบรม

- ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้
- การแบ่งประเภทของเพลิง และวิธีการดับเพลิงประเภทต่าง ๆ
- จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย
- การป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ
- เครื่องดับเพลิงชนิดต่าง ๆ
- วิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิง
- แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
- ฝึกปฏิบัติในการเข้าดับเพลิงในลักษณะต่าง ๆ

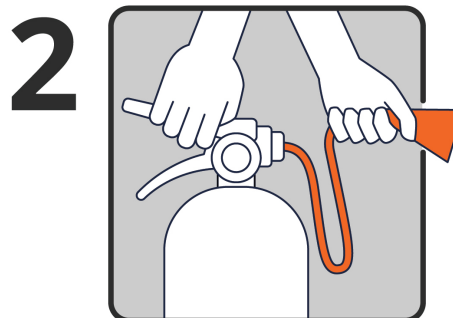
วิธีการใช้ ถังดับเพลิง

ถังดับเพลิงสามารถฉีดต่อเนื่อง
ได้ประมาณ 20-30 วินาทีเท่านั้น

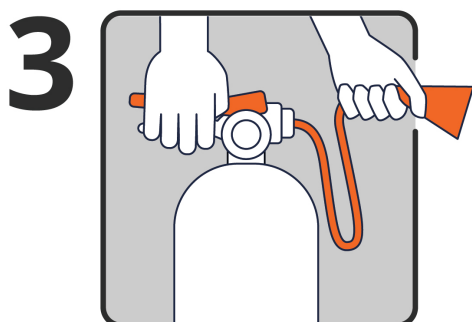
ดึง

ดึงสลัก
ดับเพลิง

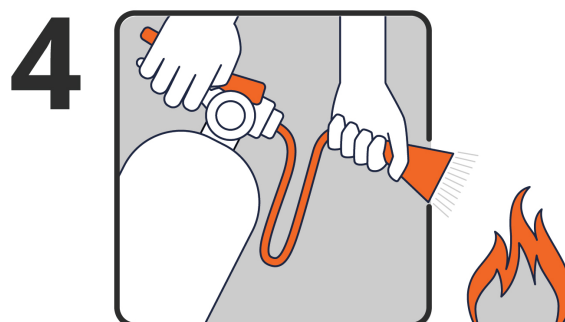
ปลด

ปลดสายฉีด

กด

กดคันบีบเพื่อฉีด
น้ำยาดับเพลิง
ให้พุ่งออกมาจากหัวฉีด

ส่าย

ส่ายหัวฉีดออกไปยัง
ฐานของไฟ

แผนที่ 3

แผนการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย

วางแผนและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมพฤติกรรมที่ปลอดภัยในการป้องกันอัคคีภัยในหน่วยงาน แผนการรณรงค์นี้มีเป้าหมายเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดไฟไหม้ และเพิ่มความปลอดภัยให้กับทุกคน โดยประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

หัวข้อการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย

- ✓ 5 ส.
- ✓ การจัดนิทรรศการ
- ✓ การจัดทำโปสเตอร์
- ✓ การใช้สื่อต่าง ๆ

แนวปฏิบัติ เมื่อเกิดเพลิงไหม้

1

เมื่อได้ยินเสียงกระดิ่งหรือสัญญาณ
แจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้
ให้ตั้งสติและหยุดกิจกรรมทันที

2

ใช้ทางหนีไฟ หรือ บันไดหนีไฟ
ที่ใกล้ที่สุด
เพื่อออกนอกอาคาร

3

ห้ามใช้ลิฟต์
โดยเด็ดขาด

4

ไปที่จุดรวมพล
ของอาคารนั้นๆ

5

ตรวจสอบเพื่อนร่วมงาน
หรือกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่กำกับดูแล
และแจ้งให้ทีมสื่อสารประสานงานทราบ

6

ปฏิบัติตามคำสั่ง
ของผู้จัดการเหตุการณ์
หรือผู้อำนวยการระดับอัคคีภัย

แผนที่ 4 แผนการดับเพลิง

วางแผนและดำเนินการสำรวจความเสี่ยง และตรวจตราพื้นที่ เพื่อป้องกันและเฝ้าระวังไม่ให้เกิดอัคคีภัยในหน่วยงาน โดยมี องค์ประกอบของการตรวจตราดังต่อไปนี้

แผนการดับเพลิง

ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

การกำหนดตัวบุคคล

เพื่อระงับเหตุเพลิงไหม้ขั้นต้น

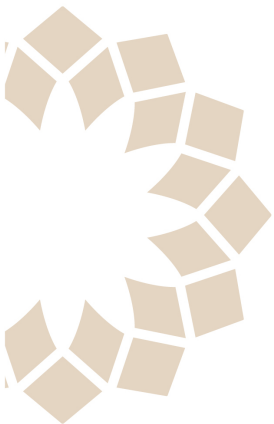
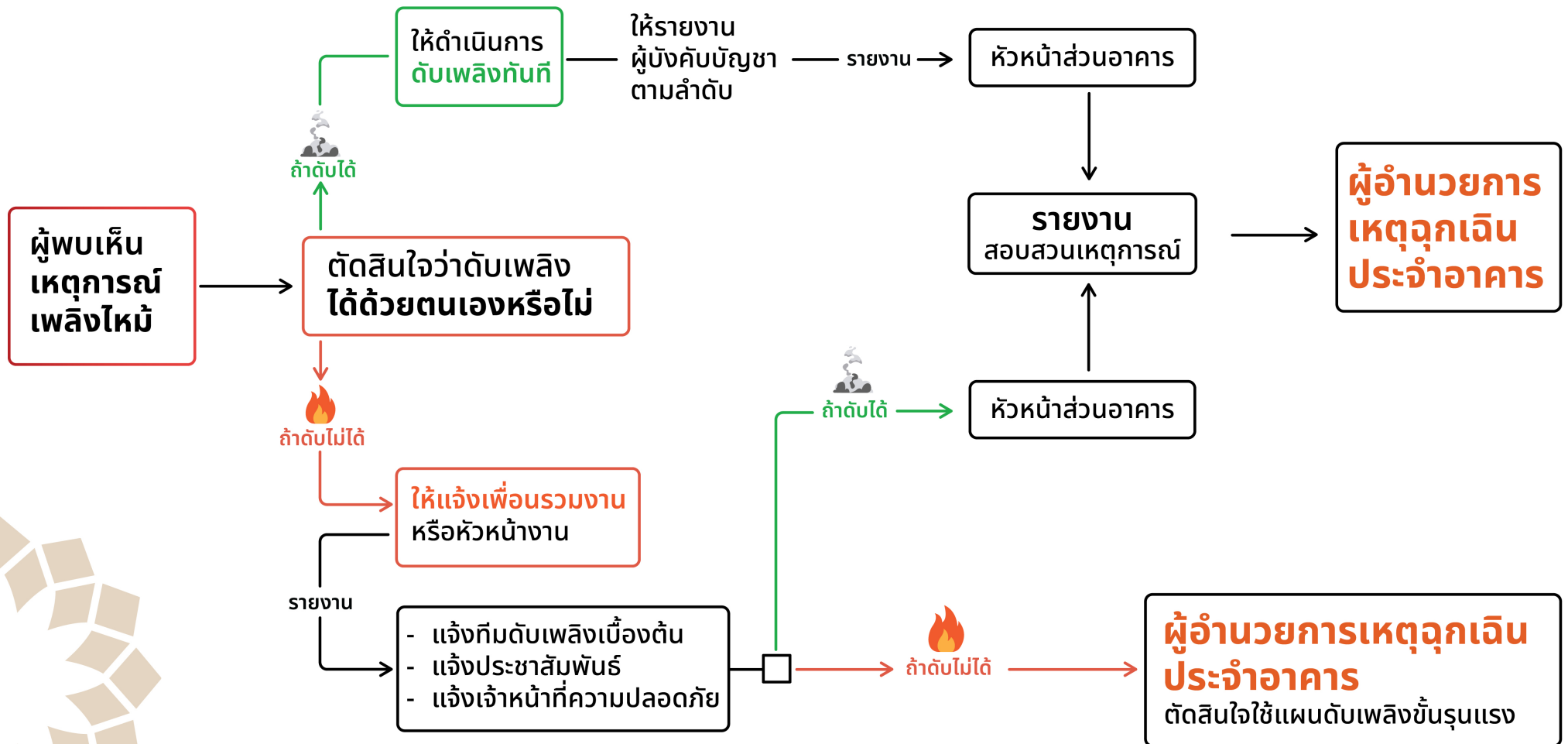
โครงสร้างหน่วยงานป้องกัน

ระงับอัคคีภัยเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ขั้นรุนแรง

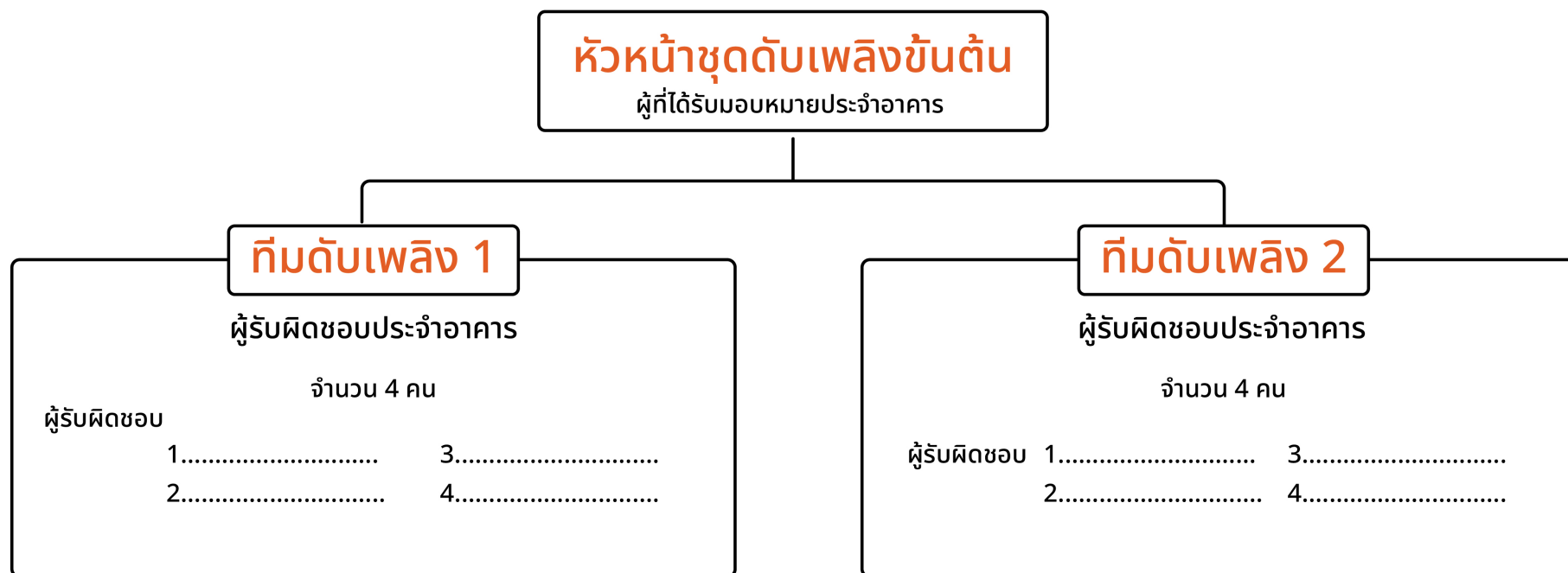

แผนการดับเพลิง

ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

การกำหนดตัวบุคคล เพื่อระงับเหตุเพลิงไหม้ขั้นต้น

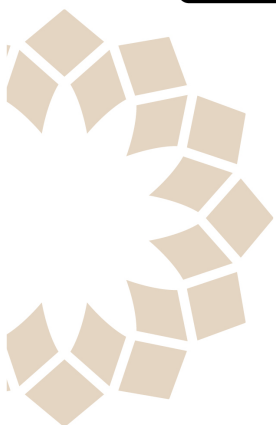

หน้าที่หัวหน้าชุดดับเพลิงขั้นต้น

1. ประสานทีมดับเพลิง
2. ใช้ถังดับเพลิงระงับเหตุเบื้องต้น
3. กรณีที่ไม่สามารถดับไฟลงได้ ประสาน ผอ.เหตุฉุกเฉิน เพื่อขออนุมัติใช้แผนดับเพลิงขั้นรุนแรง

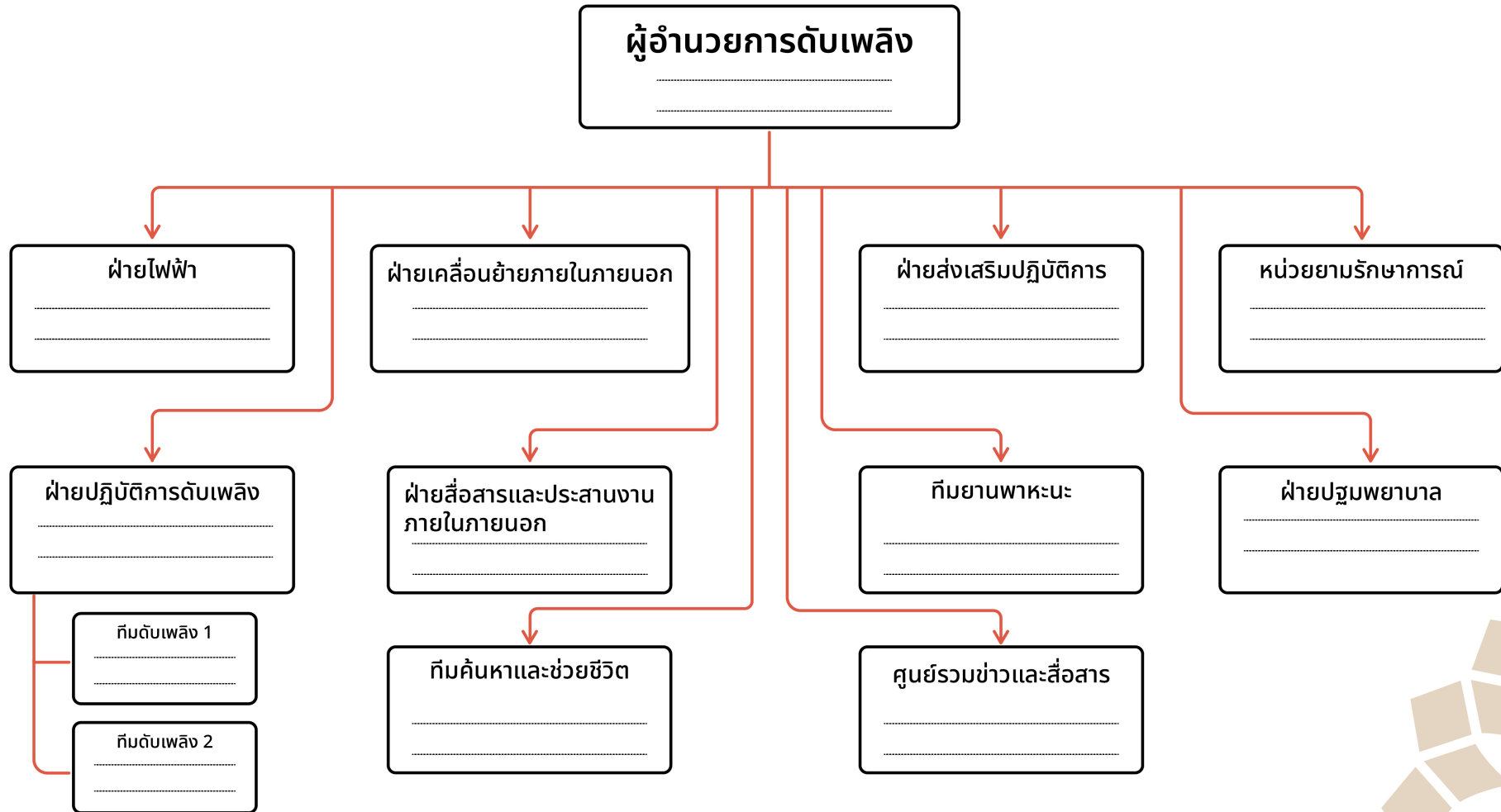
หน้าที่ทีมดับเพลิง

1. ใช้ถังดับเพลิงบริเวณรอบนั้นหรือใกล้เคียงเข้าไปดับเพลิง

โครงสร้างหน่วยงานป้องกันระดับอัคคีภัย

เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ขั้นรุนแรง

หมายเหตุ

1. การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการเต็มรูปแบบนี้ จะใช้ได้เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้อย่างรุนแรง
2. การเกิดเหตุเพลิงไหม้ภายในพื้นที่ต่างๆ เพียงเล็กน้อย ให้หัวหน้าแผนกดำเนินการสั่งการดับเพลิงตามแผนการปฏิบัติการเมื่อเพลิงไหม้ขึ้นต้นและโทรศัพท์แจ้งศูนย์รวมข่าวและสื่อสารหรือผู้บัญชาการดับเพลิงหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย

แผนที่ 5 แผนอพยพหนีไฟ

วางแผนและจัดเตรียมวิธีการอพยพบุคคลออกจากอาคารไปยังจุดรวมพลที่ปลอดภัยในกรณีที่เกิดไฟไหม้หรือเหตุการณ์ฉุกเฉินอื่น ๆ แผนนี้มีเป้าหมายเพื่อป้องกันการสูญเสียชีวิต ลดการบาดเจ็บ และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉินโดยมีองค์ประกอบของการดำเนินการดังนี้

1. ผู้นำทางหนีไฟ
2. จุดรวมพล
3. หน่วยตรวจสอบจำนวนพนักงาน
4. หน่วยช่วยชีวิตและยานพาหนะ
5. หน่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้น

แผนที่ 6 แผนบรรเทาทุกข์

วางแผนและจัดการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ไฟไหม้ โดยมุ่งเน้นไปที่การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทันที การฟื้นฟูสภาพจิตใจและร่างกายและการฟื้นฟูพื้นที่ได้รับความเสียหาย แผนนี้มีเป้าหมายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และช่วยให้หน่วยงานสามารถดำเนินการกิจได้โดยเร็วที่สุด โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- 1 การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ
- 2 การสำรวจความเสียหาย
- 3 การรายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และกำหนดจุดนัดพบเพื่อรอรับคำสั่ง
- 4 การช่วยชีวิตและขุดค้นหาผู้เสียชีวิต
- 5 การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย ทรัพย์สินและผู้เสียชีวิต
- 6 การประเมินความเสียหาย ผลการปฏิบัติงาน และรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้
- 7 การช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- 8 การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการได้โดยเร็วที่สุด

แผนบรรเทาทุกข์

หน้าที่รับผิดชอบ

ผู้ปฏิบัติงาน

1. การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ

.....
.....

2. การสำรวจความเสียหาย

.....
.....

3. การรายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายและ
กำหนดจุดนัดพบเพื่อรอรับคำสั่ง

.....
.....

4. การช่วยชีวิตและชุดค้นหาผู้เสียชีวิต

.....
.....

5. การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย
ทรัพย์สินและผู้เสียชีวิต

.....
.....

6. การประเมินความเสียหาย ผลการปฏิบัติงาน
และรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้

.....
.....

7. การช่วยเหลือส่งเคราะห์ผู้ประสบภัย

.....
.....

8. การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการได้โดยเร็วที่สุด

.....
.....